Visuella studier, delkurs 2
HT 2025

Utställningsrum:

estetik och ideologi

Malin Hedlin Hayden
Professor i konstvetenskap
Institutionen för kultur och estetik
Stockholms universitet









1. Torghandel, Hötorget
2. Skyltfönster NK
3. Skyltfönster, realisation
4. Östermans marmorhallar (bilförsäljnings- och utställningslokal)

Att visa fram /exponera,
att ordna… att locka…





→
Utställningsbild *Generations: A History of Black Abstract Art*, 2019
Baltimore Museum of Art

Målning av Leonardo da Vinci betraktas på
Louvren, Paris



estetik

estetik (bildning till grekiska *aisthētiko's*, i sin tur bildat till *ta aisthēta'* ’det sinnliga’, ’det förnimbara’), en term som används i många, delvis besläktade, betydelser inom filosofi, konst, litteratur etc.
De vanligaste betydelserna är:

1) förnimmelsekunskap,

2) läran om det sköna och dess modifikationer, dvs. det sublima, det komiska, det tragiska osv.,

3) **filosofisk undersökning av problem, begrepp och förutsättningar vid tal om konst och konstupplevelser,** varvid ”konst” används i vid mening och inkluderar bildkonst, litteratur, musik, film, teater jämte estetiska objekt av skilda slag,

4) **empiriska undersökningar av faktorer som påverkar estetiska preferenser och skönhetsupplevelser,**

5) uppfattningar och förhållningssätt rörande utseenden och uttryck i konst, natur, vardaglig miljö etc.

https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/estetik?isSearchResult=true



museum

"...offentlig eller privat institution som inrymmer en systematiskt åstadkommen samling av föremål, bilder, arkivalier m.m. inom ett visst ämnesområde."

muserna, framställda på en romersk marmorsarkofag från mitten av 100-talet e.Kr., förvarad i Louvren, Paris

Nationalencyklopedien

Grekiska ordet mouseion: musornas plats

Musa: antik sånggudinna





Naturhistoriska riksmuseet

(ett museum över naturens historia)

”Grunden för Naturhistoriska riksmuseets verksamhet är våra samlingar. Som resultat av närmare 300 år av forskningsresor och insamling rymmer de idag cirka 11 miljoner föremål av växter, djur, svampar, fossil, mineral och vävnadsprover. Samlingarna består av föremål bevarade på olika sätt, logiskt sammanhängande och arrangerade i systematisk ordning. Samlingarna är alla starkt knutna till den verksamhet som pågår vid våra forskningsenheter.”

https://www.nrm.se/samlingar

Tekniska museet, Stockholm









https://www.tekniskamuseet.se/lar-dig-mer/100-innovationer/

MUSEER INOM MYNDIGHETEN STATENS HISTORISKA MUSEER

Hallwylska museet
Historiska museet
Livrustkammaren
Skoklosters slott
Tumba Bruksmuseum
Sveriges Museum om förintelsen









Konstsamlingar
Privata
Offentliga

Konstmuseer
Privata
Offentliga
Myndighet
Stiftelser

Konstnärliga utbildningar

Platser där konst syns och sker





1. Louvre, Paris
2. The Frick Collection, New York
3. Victoria & Albert Museum, London
4. Nationalmuseum, Stockholm
5. Metropolitan Museum, New York
6. Otsuka Museum of art, Naruto
7. Museum of Modern Art (MoMA), New York
8. The Saatchi Gallery, London









[För egna studier: jämför med de exempel som McClellan tar upp i kapitel 1.]





UTSTÄLLNINGSRUM / PLATSER / KONTEXTER: BILDKONST

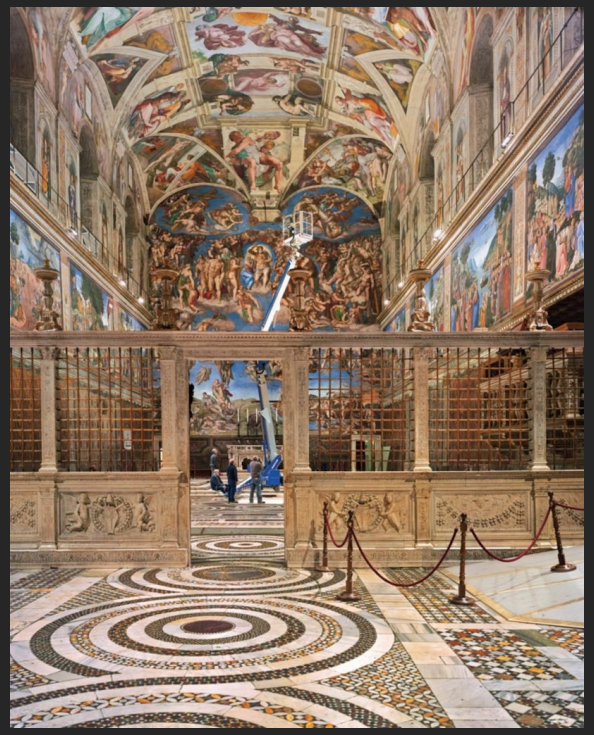





1. Michelangelo, takmålningar i Sixtinska kapellet, Vatikanen, Rom, 1508-5012
2. Interiör, Frick collection, New York
3. Bild från utställningen *The horse in majesty, at the heart of a civilisation,* Versailles, 2 juli – 3 November 2024

Estetik
Ideologi



Whitehead om:

- Särskiljande
- Berättande
- Värdering





Christopher Whitehead
Interpreting art in museums and galleries, 2012

Interiör, Museum of Modern Art, New York.
Mark Rothko, *Seagram Mural*, 1958-59.
David Teniers, *The Picture Gallery of the Archduke Leopold Wilhelm of Aust*ria, 1651

- Kyrkor
- Privata samlingar: inomhus & utomhus
- Museer: samlingar och temporära utställningar
- Gallerier
- Auktionshus
- Konstmässor
- Offentliga rum: parker, torg…
- Internet…
- Återkommande utställningar som t ex biennaler

- Vem väljer vad som ska visas var?
- Vem bekostar verken/utställningen?
- Vilka vem är de olika utställningsrummen till för?

UTSTÄLLNINGSRUM / PLATSER / KONTEXTER: BILDKONST







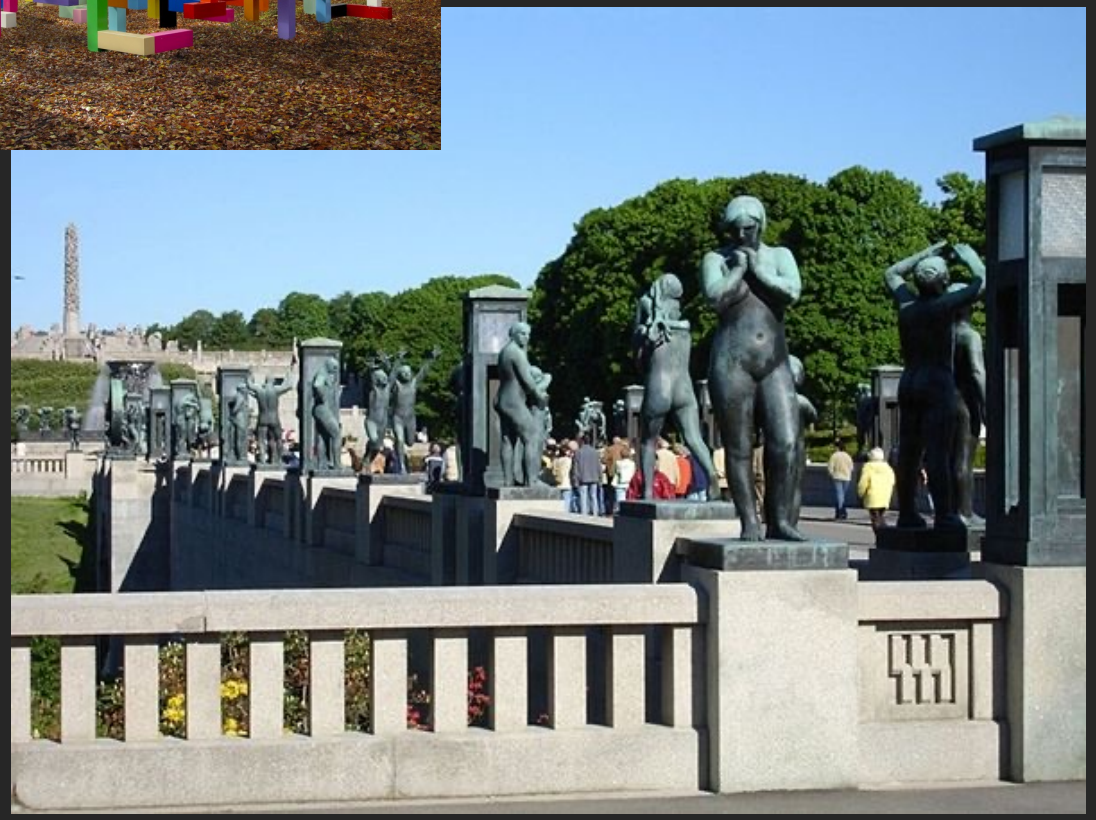

Wanås slottspark: verk av bland annat Per Kirkeby, Jacob Dalhgren och Jenny Holzer.

Vigelandsparken, Oslo: verk av Gustav Vigeland





https://greekcitytimes.com/2023/12/29/the-stolen-ancient-greek-masterpiece-the-horses-of-st-marks/





Sivert Lindblom, *Konstantinopel – Hästen*, 1989 Blasieholms torg, Stockholm. (Bronskopior av bysantiska skulpturer.)

Charlotte Gyllenhammar, *In waiting*, 2009, Farsta Centrum.

Temporära konstverk







Elin Wikström, *Tänk om alla gjorde så, 1993,* performance i Malmö.

Banksy, *Girl with red balloon*, 2018.

Christo & Jeanne-Claude, *Running Fence,* uppfört 10-24 september 1976, Kalifornien, USA.

https://www.youtube.com/watch?v=lR1KOc-1Od4



Trafalgar Square, London, 2003



BANKSY



Chalk Farm, London, 2006







Charlotte Gyllenhammar, *Dö för dig*, 1993, respektive *Dö för dig / Slå rot,* 2023, Drottninggatan Stockholm.

Bildteknologier för dokumenterande av särskilda händelser och fenomen





PIETRO ANTONIO MARTINI, *Le salon de 1787.*
ALEXANDRE JEAN-BAPTISTE BRUN, *View of the Salon carré at the Louvre,* ca 1880.

Utställningsrum: medium för estetiska upplevelser och för visuell kommunikation

Exempel på utställningsestetik





Exposition Internationale du Surréalisme
Galérie Beaux-Arts, Paris, 1938.



Der Blaue Reiter, Utställningsbild, 1911

Bildteknologier för dokumenterande av särskilda händelser och fenomen

"Den vita kuben"





Interiör Tate, London, målningar av Mark Rothko
Interiör MoMA, målning avJackson Pollock

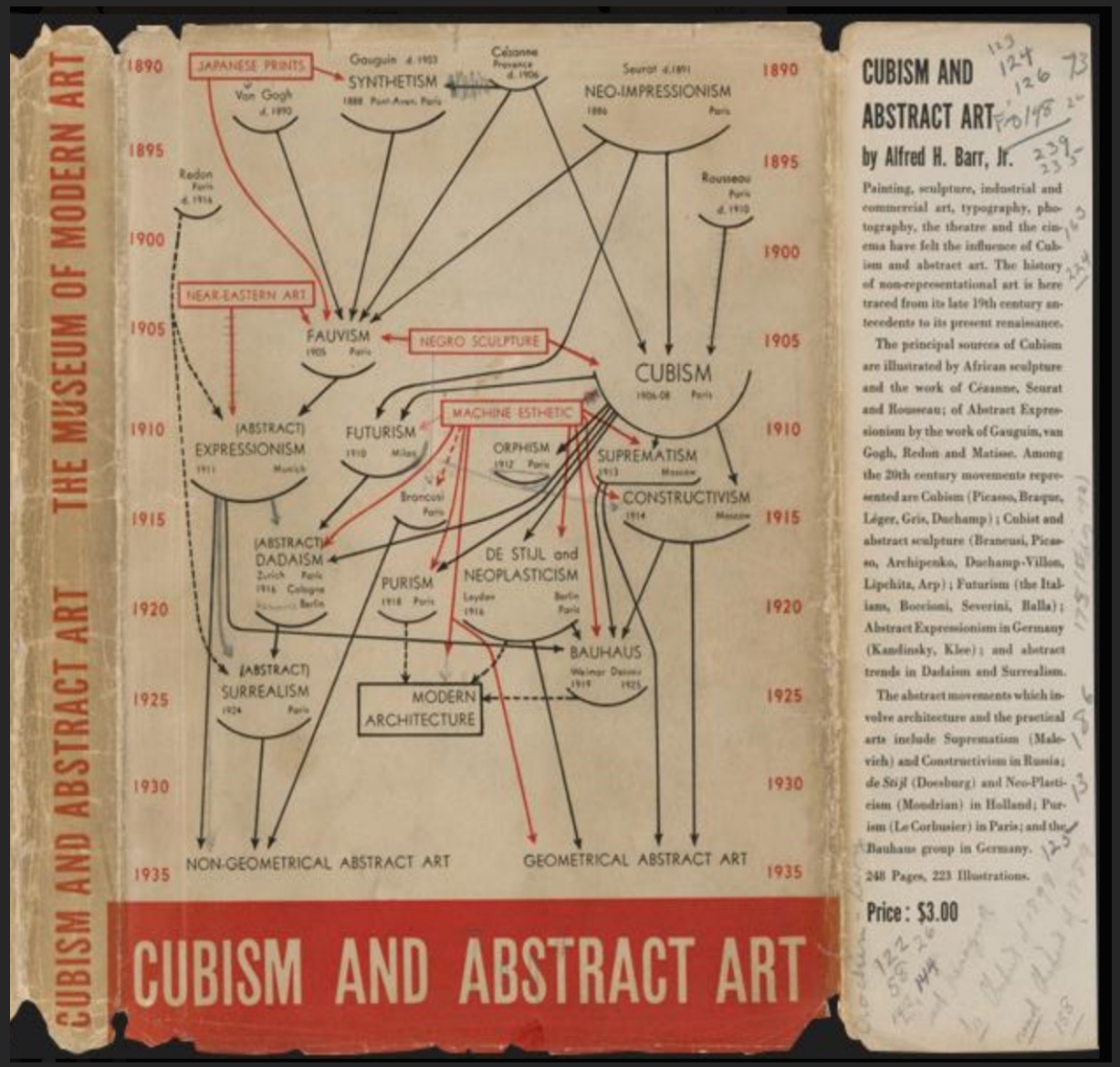

← Omslaget till utställningskatalogen, *Cubism and abstract art*, Museum of Moder Art, New York, 1936









Museum of Modern Art (MoMA)
New York

Philip Johnson





Museum of Modern Art, New York



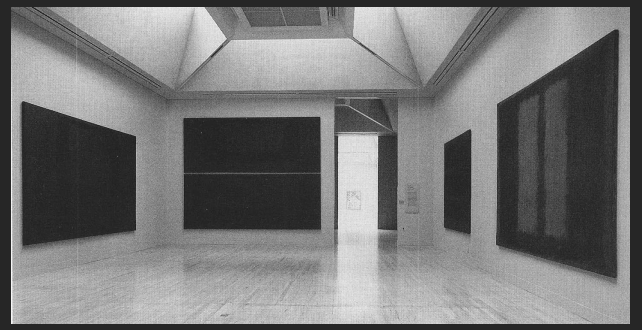

Tate Modern, London

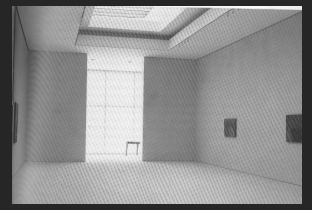

Mary Boone Gallery, New York

Moderna Museet, Stockholm

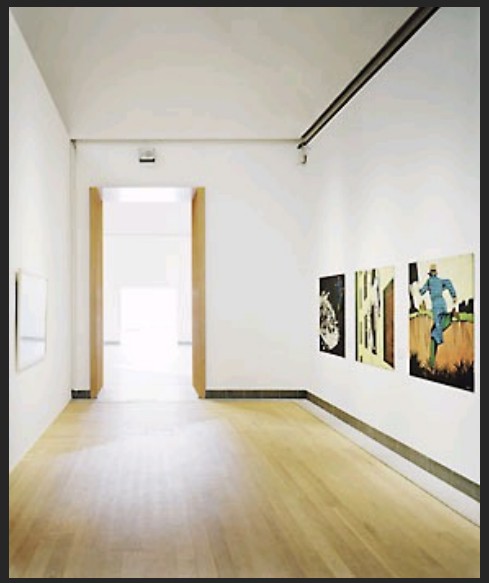

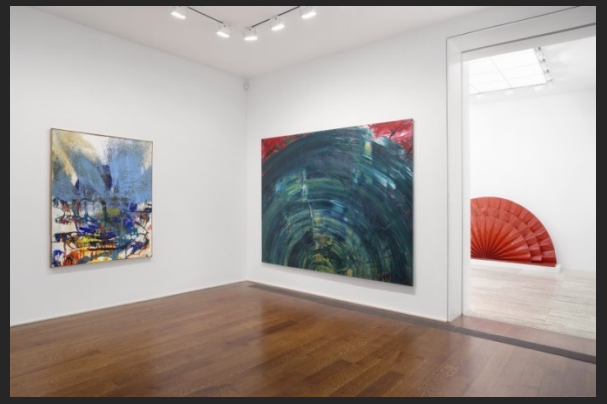

Art Space, Tokyo



Centre Internacional de Fotografia Barcelona

Museum of Modern Art (MoMA)



O’Doherty text ”Inside the white cube”









Betraktare framför en målning av Jackson Pollock, MoMA, New York.

Museet som en plats för kontemplation

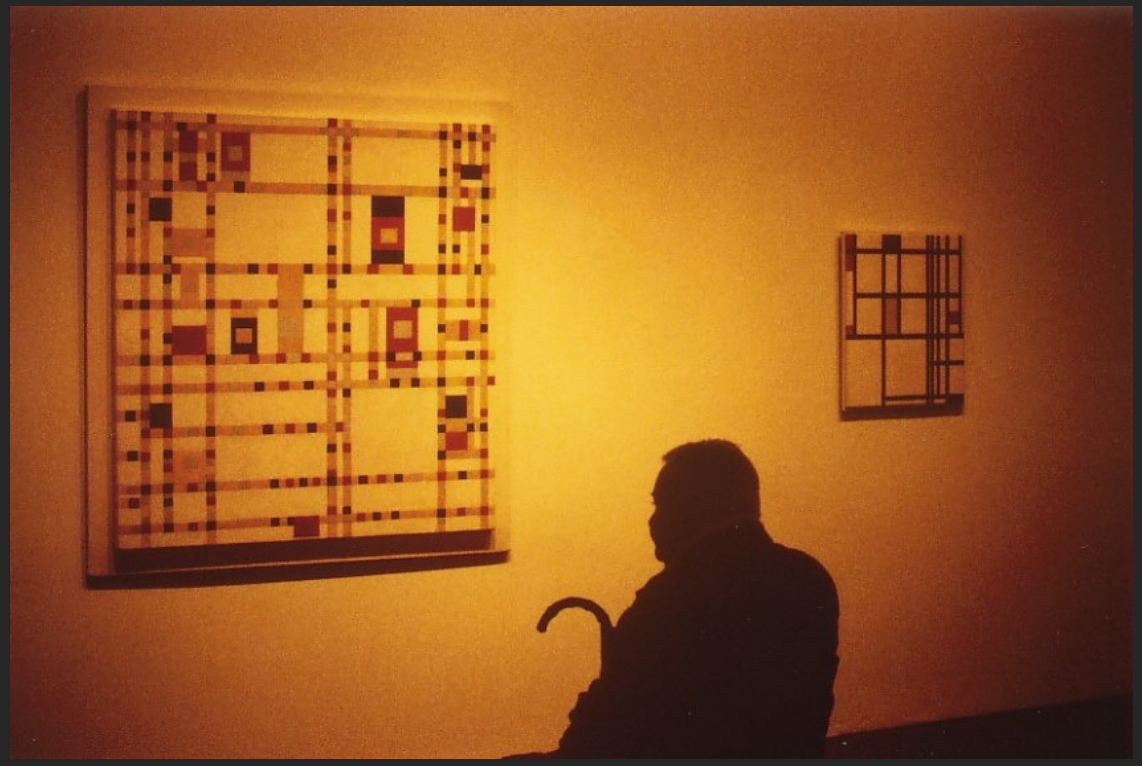





Betraktare av verk av Mondrian, MoMA, New York.
Barnvisning respektive vinterträdgården, Glyptotektet, Köpenhamn.









Art of this century, galleri New York
Guggenheim Museum, New York



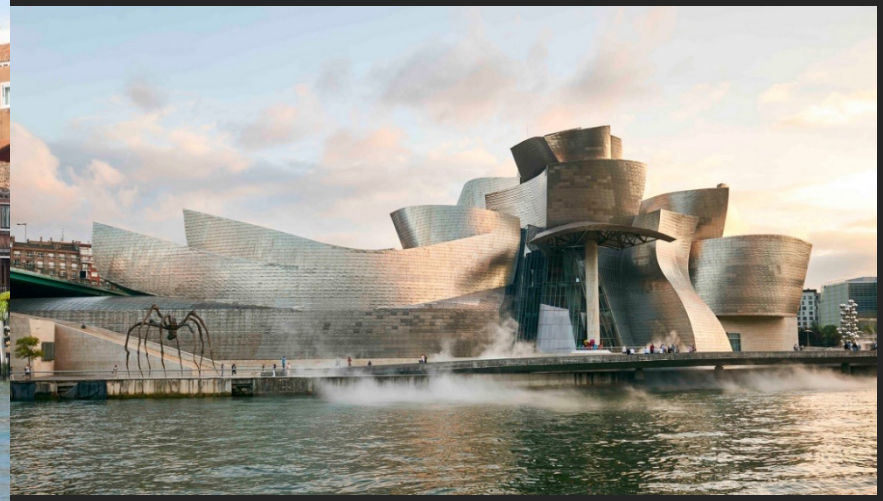

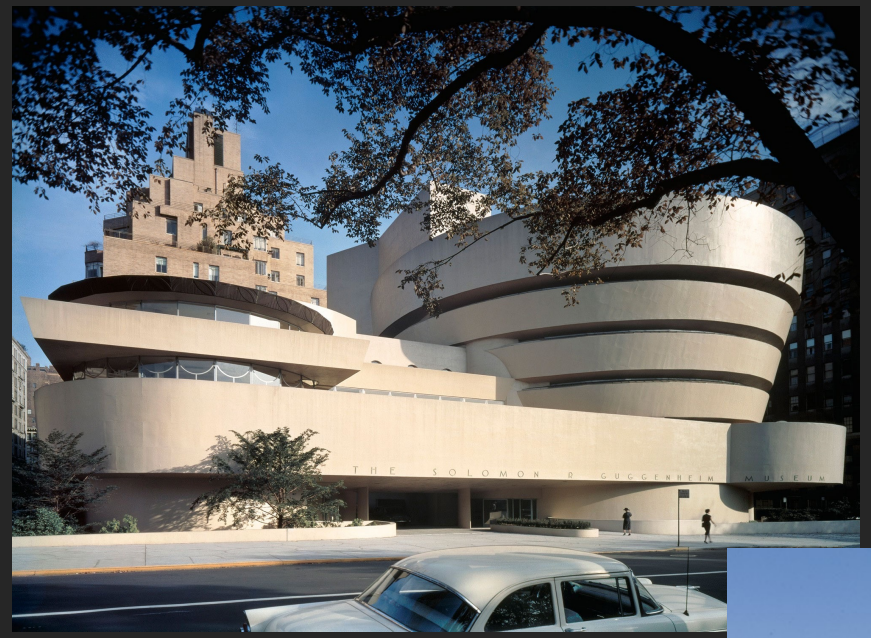



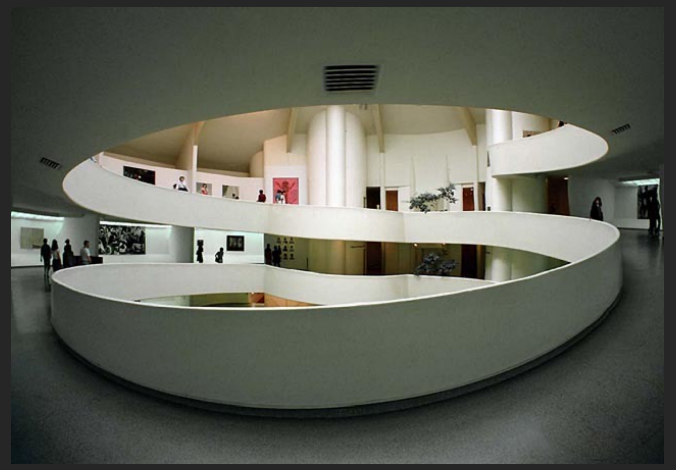

Solomon R. Guggenheim Museum,
New York, Frank Lloyd Wright, 1959.

Guggenheim Museum Bilbao,
Frank Gehry, 1997.









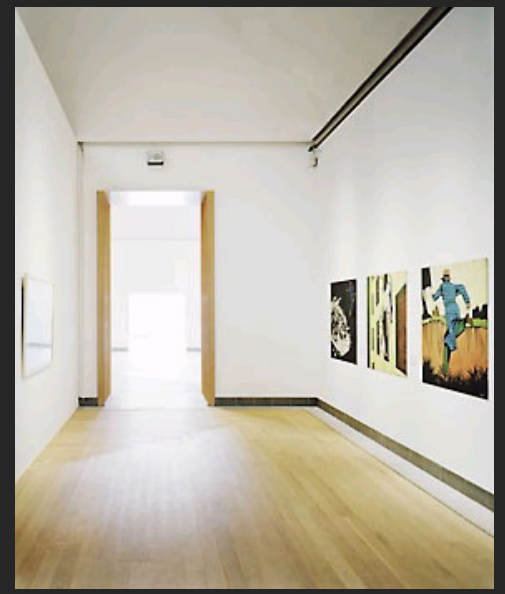

Moderna Museet, Stockholm



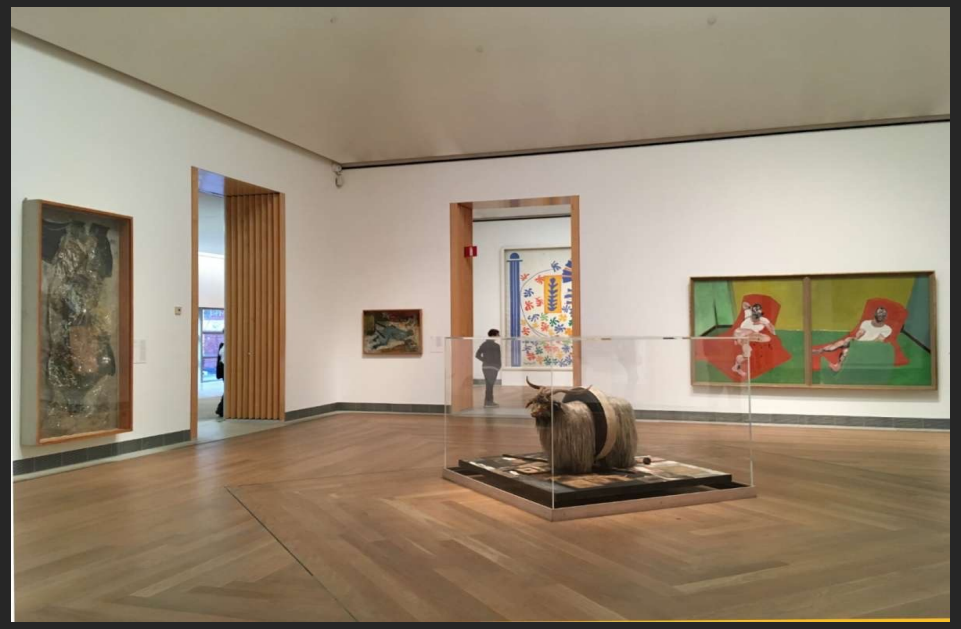

…” - Ett modernt museum, och därmed Moderna Museet, måste vara en bra dansör och följa konsten var den än går, säger museidirektör Lars Nittve.

…

Slutligen handlar det om konstens tillstånd. **Museet tillhandahåller fortfarande "den vita kuben" och den svarta boxen.** Men idag är konsten "oren" och hybridiserad. För museet reser det en rad nya utmaningar i samband med såväl presentation som bevarande…”

Hans Haacke
Gallery Goers Birth and Residence Profile, 1969

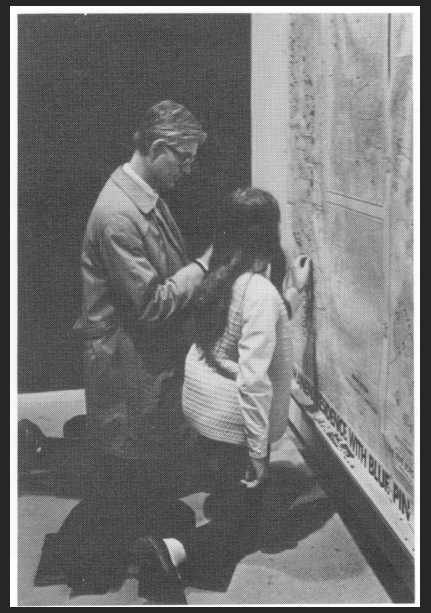

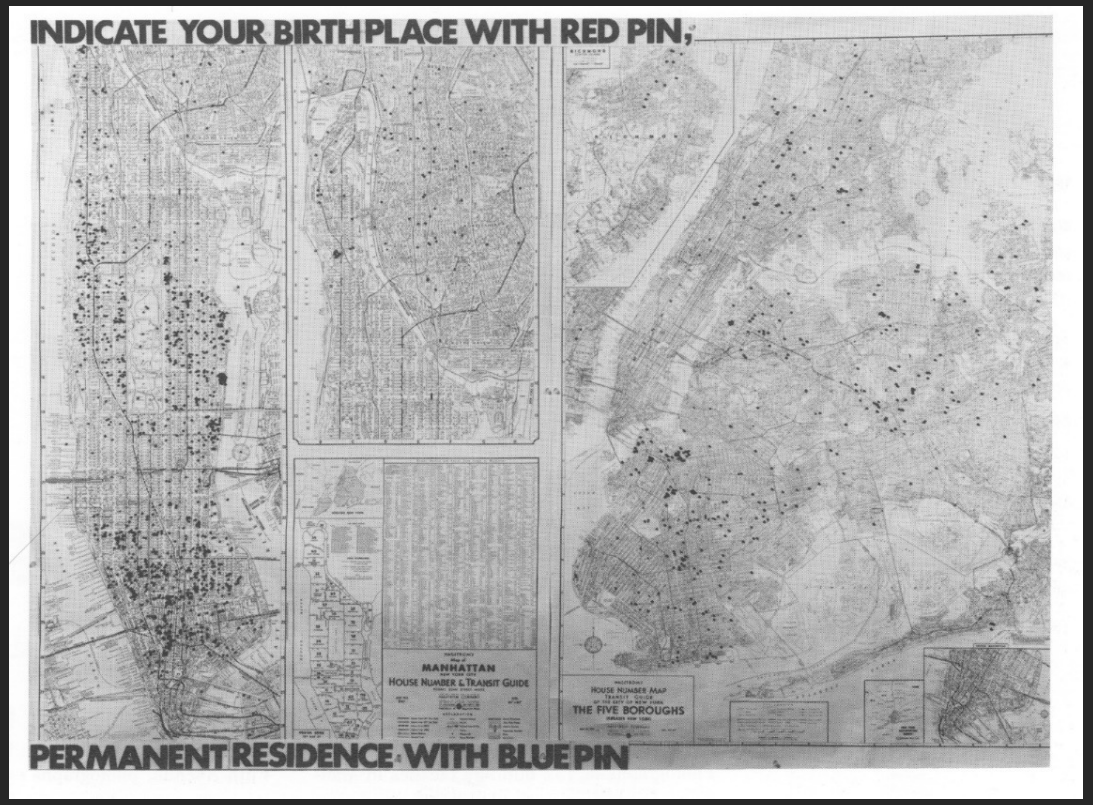



P A Martini,
Salongen på Louvren Paris 1787





Joseph Beuys, *I like America and America likes* me, 1974. På René Block Gallery, New York, 23-25 maj 1974

Jens Haaning & Markus Wallin, *We live here*, 1994

Janet Cardiff, Audio Walk, på utställningen *NowHere/ NoWhere*: ”Walking,Thinking, Walking”
Lousiana Museum of Art, 1996

start to hear accordion music … crows in trees to right. Accordion player walks around listener

Janet: - Let’s stop and listen, close your eyes, trust me.

I have the postcard of this place that he sent me years ago. Things have changed a lot. The grass is long now, coming up through the stones on the walk here. The building in front of us is gutted, the windows broken, skylights caved in, the brick walls singed by smoke. The sculptures are covered with graffiti. The old house is still standing, partially protected by the razor wire fence around it I guess. Someone’s cooking something. Smells like burnt meat



sound of fire, dogs barking to right, then jet goes by overhead

George: *whispers in left ear* All I could see on the video was you walking along this path but I couldn’t see in front of you, to see what was to come.

walking sound, sound of explosions, seagulls … then silence

Janet We’re back. It’s like the picture again, beautiful green lawn. People walking around, sound of birds someone’s giving a lecture. Let’s stop and listen.

sound of museum tourguide lecturing about Moore sculpture talking about its solidity and how the figures are trapped in time. she talks about Moore saying that sculpture is like a journey. after you’ve walked around it, your view has changed

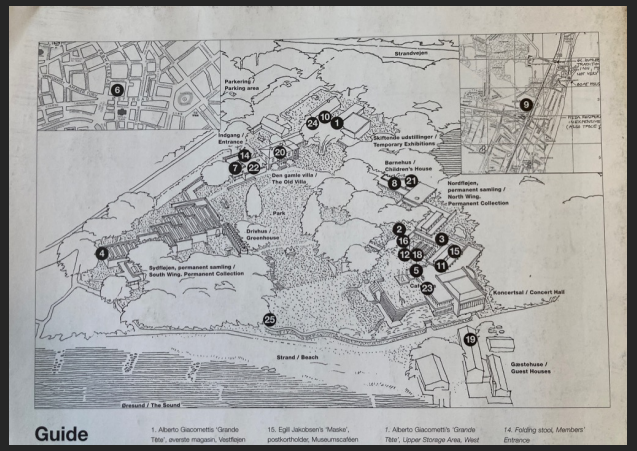



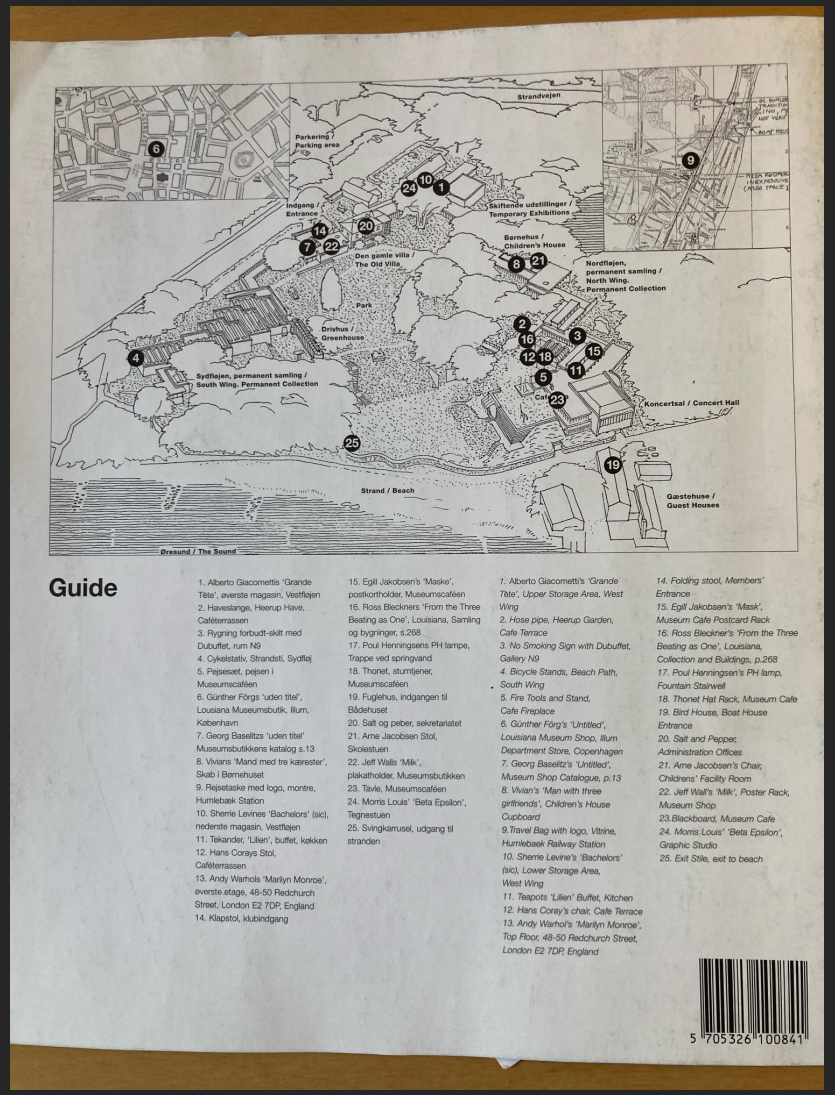

NEIL CUMMINGS & MARYSIA LEWANDOWSKA
Errata, 1996

på utställningen *NowHere/ NoWhere*: ”Walking,Thinking, Walking”
Louisiana Museum of Modern Art, 1996



JANET CARDIFF

Documenta 13
Kassel

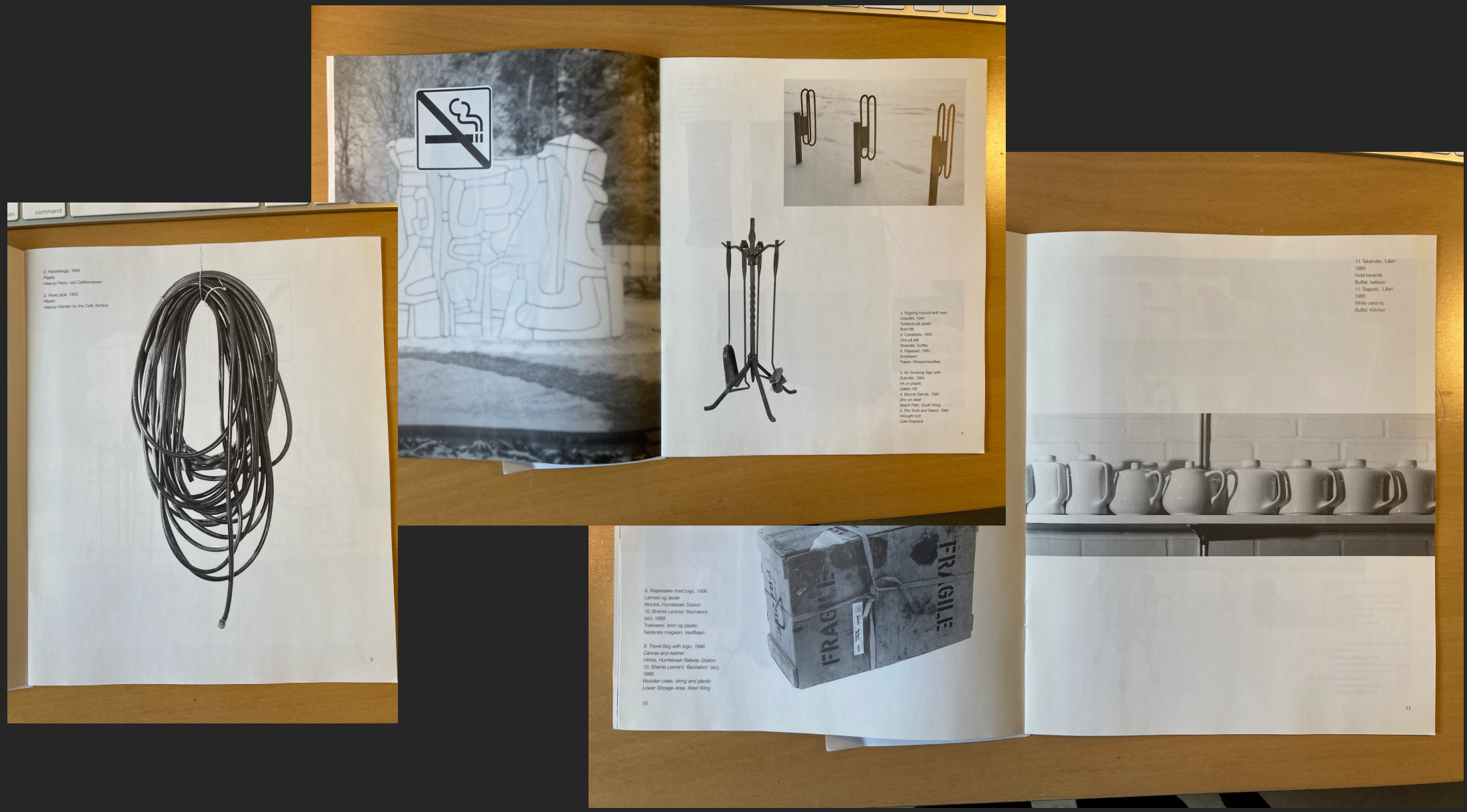
command
2. Haveslange, 1993
Plastic
Heerup Have, ved Caféterrassen
2. Hose pipe, 1993
Plastic
Heerup Garden by the Café Terrace
5
3. Rygning forbudt-skilt med
Dubuffet, 1994
Trykfarve på plastic
Rum N9
4. Cykelstativ, 1980
Zink på stål
Strandvå, Syd
5. Pejsesæt, 1990
Smedesen
Pejsen i Museumscaféen
3. No Smoking Sign with
Dubuffet, 1994
Ink on plastic
Gallery N9
4. Bicycle Stands, 1980
Zinc on steel
Beach Path, South Wing
5. Fire Tools and Stand, 1990
Wrought iron
Cafe Fireplace
7
9. Rejsetaske med logo, 1996
Lærred og læder
Montre, Hurtigbåd Station
10. Sherrie Levines "Bachelors"
(sic), 1989
Trækasse, snor og plastic
Nederste magasin, Vestfløjen
9. Travel Bag with logo, 1996
Canvas and leather
Vitrine, Hurtigbåd Railway Station
10. Sherrie Levine's "Bachelors" (sic),
1989
Wooden crate, string and plastic
Lower Storage Area, West Wing
10
FRAGILE
11. Tekander, "Lillen"
1985
Hvid keramik
Buffet, køkkenet
11. Teapots, "Lillen"
1985
White ceramic
Buffet, Kitchen
11

Den svarta boxen (the black box)

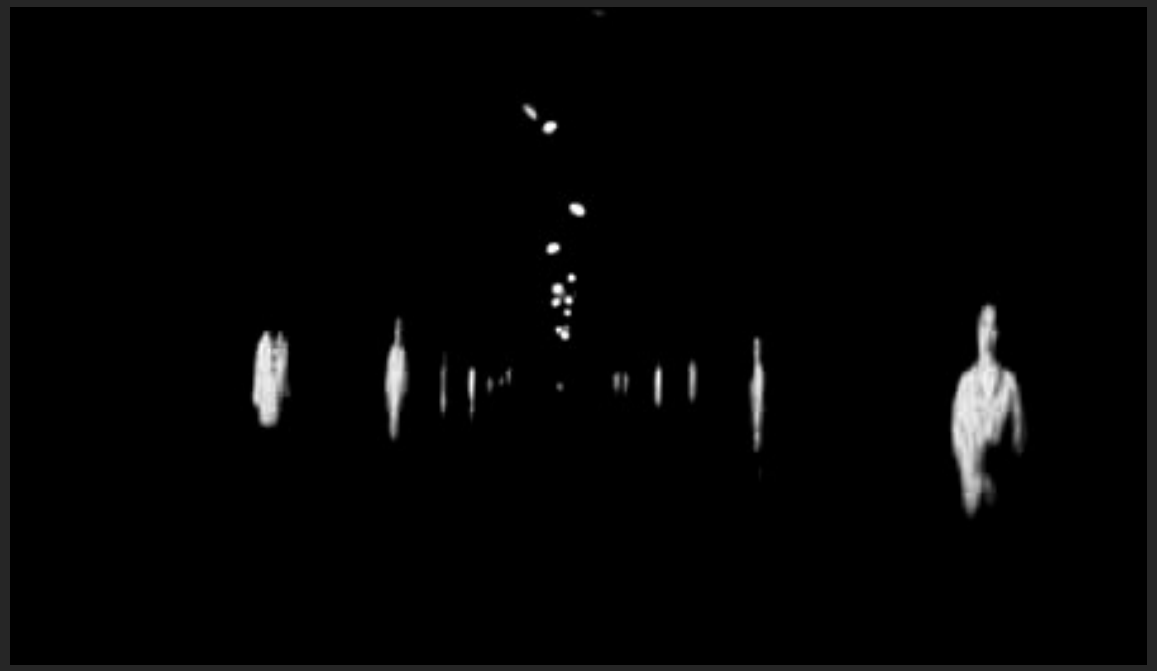

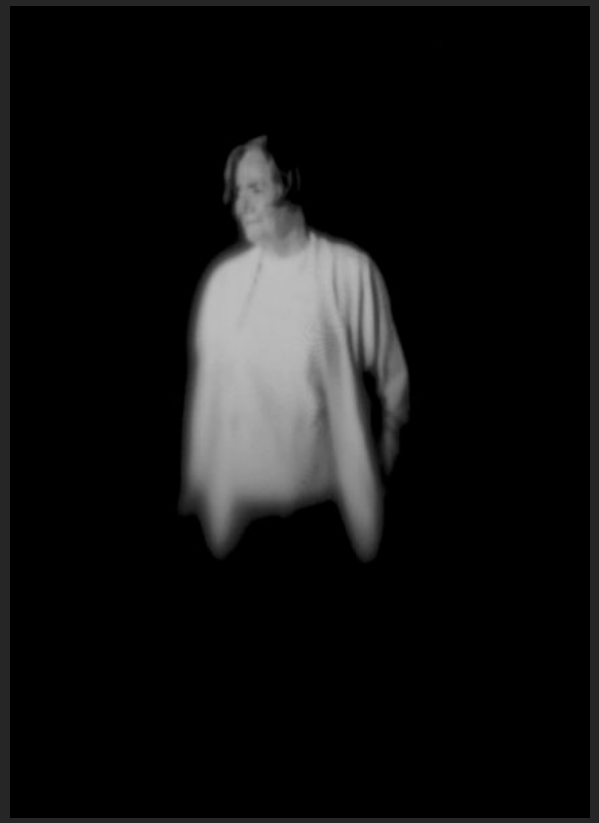

https://garyhill.com/work/mixed_media_installation/tall-ships.html

GARY HILL, *Tall ships*, 1992
Sixteen-channel video installation, silent



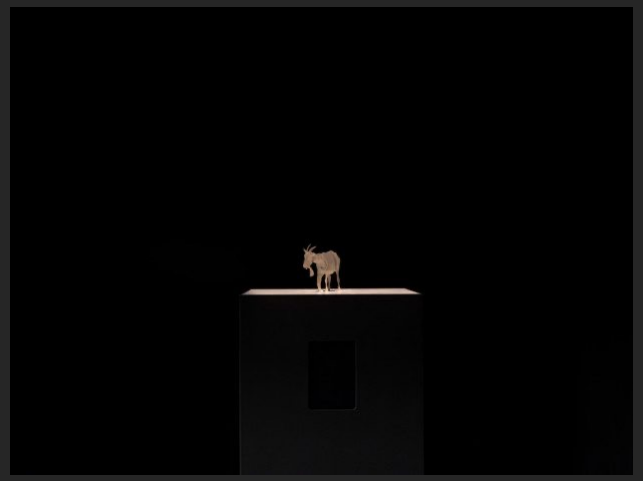



Nan Goldin, Moderna Museet, Stockholm, oktober 2022 – februari 2023.

Laurie Anderson, Moderna Museet, Stockholm, april 2023 – september 2023.



Tove Kjellmark

They shoot horses, don't they?

Färgfabriken, Stockholm, 2022

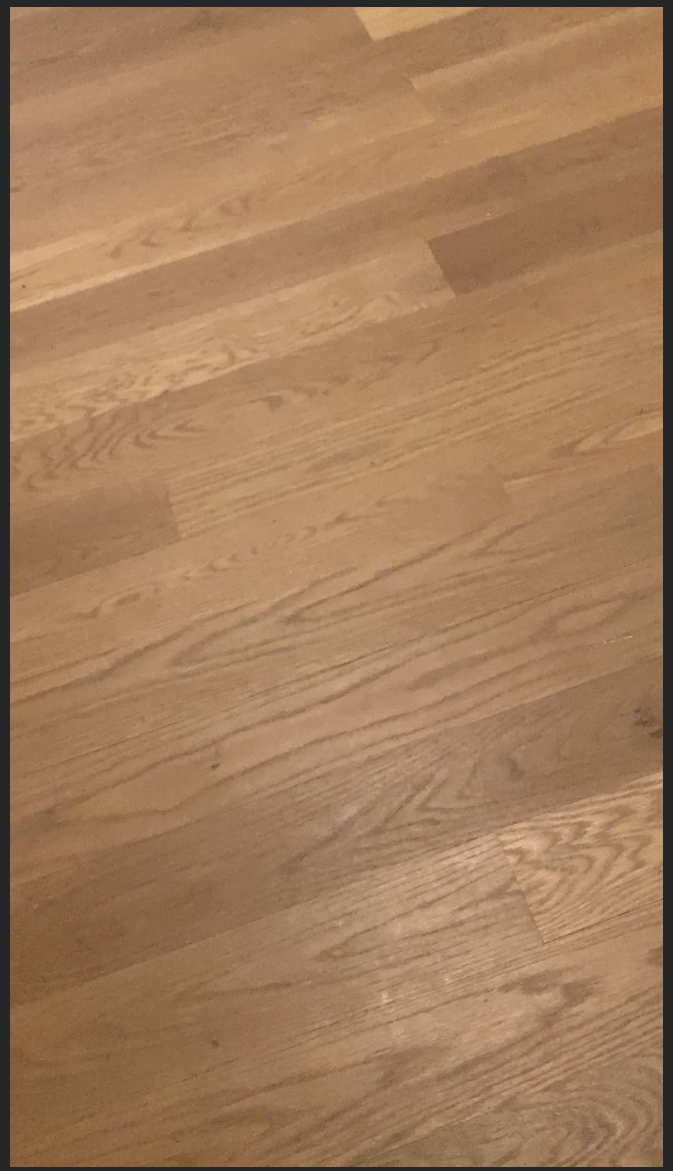

ÄNNU EN MORGON

Teckning i Moderna Museets samling
22.2 2025 – 10.5 2026

Tillfällig utställning – kontextualisering – av vissa objekt som finns i museets samling.

(dokumenterad med mobilkamera)



Robert Rauschenberg
Mud muse
1968-1971

”Den underjordiska himlen – Surrealism i Moderna Museets samling”, oktober 2024 – januari 2026

Teknik/Material:

Borrlera i glasbassäng med ljudaktiverat tryckluftssystem och teknikskåp

Mått:

122 x 274 x 366 cm



Estetik

Ideologi

Whitehead om:

- Särskiljande
- Berättande
- Värdering

Christopher Whitehead, *Interpreting art in museums and galleries*, 2012

institution

diskurs fostran

normer

kunskap

smak

MAKT

IDEOLOGIER

Att samla konst (privat)
Vs
Museers uppdrag/ambitioner

Matrix

Taxonomi

Epistemologi

Kronologi

Kategorier

Sekvenser – narratologi

Sammanhang / överensstämmelser

Att förundras inför något

Att känna till

Att veta